

MAATSCHAPPELIJKE WAARDE

ODENSEHUIS MEPPEL-WESTERVELD



Voorwoord

Dit document geeft aan wat de meerwaarde is van een Odensehuis in de samenleving en in de gemeente Meppel en Westerveld (Zuidwest-Drenthe).

Als voorzitter van stichting Odensehuis Drenthe (voorheen Meppel-Westerveld) ben ik vanaf het begin (november 2021) lid van de projectgroep: “Samen voor dementievriendelijk Zuidwest-Drenthe”, samen met Netwerk Dementie Drenthe, BOKD, Welzijn MensenWerk, Alzheimer Nederland, Gemeente Meppel, Gemeente Westerveld, Icare en Noorderboog en vanaf 2025 ook de Gemeente De Wolden en Welzijn De Wolden.

Bij de start van deze projectgroep hebben we onze samenwerking omschreven als een “stoel”. Dit is het vangnet voor mensen met geheugenproblemen en beginnende dementie en hun naasten. De vier poten van de stoel moeten stevig staan door een evenwichtige samenwerking. Hierbij gaat het om de mogelijkheden en talenten van mensen in verbinding met de gemeenschap. Deze samenwerking hebben we in het eerste jaar gerealiseerd en voortgezet! We streven naar een samenleving waar mensen met (beginnende) dementie een vertrouwd beeld zijn en een waardige plek hebben. Onze ambitie reikt verder dan het bieden van een veilige omgeving voor mensen met geheugenproblemen en hun naasten in Odensehuis. Wij zetten ons in voor een samenleving waarin mensen met (beginnende) dementie herkenbaar zijn, geaccepteerd worden en een volwaardige plaats innemen.

Als projectgroep zijn we overtuigd van het belang van een inclusieve samenleving waar iedereen zichzelf mag zijn! Maar hoe kun je onze ambitie overbrengen op anderen? Het Odensehuis is een van de vier poten en omdat deze al ruim twee jaar volop draait is de maatschappelijke waarde hiervan onderzocht en staat verwoord in dit document.

We zijn blij met de uitkomsten die duidelijk aangeven wat de maatschappelijke meerwaarde is voor de bezoekers en de samenleving.

Dank aan Trendbureau Drenthe die dit onderzoek naar de maatschappelijke waarde heeft uitgevoerd. Veel dank gaat ook uit naar alle betrokkenen aan dit onderzoek, met name de bezoekers en de vrijwilligers die in alle openheid hun ervaringen hebben gedeeld.

Dit document biedt een goede basis voor verdere stappen, zowel inhoudelijk als financieel. Zowel inhoudelijk als financieel.

Corine Volleberg

Lid projectgroep “Samen voor dementievriendelijk Zuidwest-Drenthe” en voorzitter Odensehuis Drenthe.



Inhoud

Voorwoord	3
Inhoud	5
Inleiding	6
Methode	8
Omschrijving Odensehuis	9
Resultaten	11
De Maatschappelijke waarde van het Odensehuis	12
Aandachtspunten	14
Slotwoord	16
Meer informatie	19
<i>Betekenis van het Odensehuis volgens de Coördinator</i>	21
<i>Betekenis van het Odensehuis volgens het bestuur</i>	24
<i>Betekenis van het Odensehuis volgens gemeente Meppel</i>	29
<i>Betekenis van het Odensehuis volgens gemeente Westerveld</i>	32
<i>Betekenis van het Odensehuis voor bezoekers</i>	36
<i>Betekenis van het Odensehuis voor mantelzorgers</i>	40
<i>Betekenis van het Odensehuis volgens vrijwilligers</i>	44
<i>Betekenis van het Odensehuis volgens professionals</i>	48
Met dank aan	52
Colofon	53

Inleiding

Trendbureau Drenthe biedt jaarlijks de mogelijkheid om voor één of twee inwonersinitiatieven of voorliggende voorzieningen uit de sociale basis een maatschappelijke waardeanalyse te doen. In 2024 is, in samenwerking met Stichting Odensehuis Meppel-Westerveld, een onderzoek gestart naar de maatschappelijke waarde van het Odensehuis. In deze publicatie presenteren we de resultaten.



Doelstelling van het onderzoek

De maatschappelijke waardeanalyse heeft een tweeledige doelstelling. Enerzijds brengt het onderzoek in kaart welke impact het Odensehuis heeft op de leefwereld van bezoekers, mantelzorgers en vrijwilligers. Anderzijds richt het zich op een verkenning naar mogelijke kostenbesparing van het Odensehuis binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Leeswijzer

In het eerste deel van de publicatie staan de hoofdbodschappen centraal. Eerst wordt de methode van het onderzoek belicht. Daarna volgt een korte profielschets van het Odensehuis. Vervolgens presenteren we de belangrijkste inzichten uit het onderzoek. We sluiten het hoofdgedeelte van deze publicatie af met een slotwoord. Tot slot is er via een link aanvullende informatie beschikbaar over de specifieke betekenis van het Odensehuis voor bezoekers, mantelzorgers, vrijwilligers, professionals, de gemeenten en de stichting.



Methode

Kernvragen van het onderzoek

- Wat is de maatschappelijke waarde van het Odensehuis voor mensen met geheugenklachten of (beginnende) dementie, voor de mantelzorgers, voor de vrijwilligers en voor de gemeenten Meppel en Westerveld?
- In welke mate draagt het Odensehuis bij aan kostenbesparingen in de Wmo?

Onderzoeksactiviteiten

Om de maatschappelijke waarde van het Odensehuis te bepalen organiseerde Trendbureau Drenthe focusgroepen en is gesproken met:

- Bezoekers (6 geïnterviewden);
- Mantelzorgers (5 geïnterviewden);
- Vrijwilligers (8 geïnterviewden);
- Professionals (6 geïnterviewden);
- Beleidsambtenaren van de gemeenten, in Meppel (4 geïnterviewden), in Westerveld (1 geïnterviewde);
- Coördinator van het Odensehuis;
- En de voorzitter van het stichtingsbestuur.

Bij het bepalen van de maatschappelijke waarde van het Odensehuis is ook rekening gehouden met een scenario dat er geen Odensehuis zou zijn. Dit houdt in dat we de betrokkenen hebben bevraagd naar de situatie waarin geen Odensehuis bestond voor inwoners met (beginnende) dementie of geheugenklachten én diens mantelzorgers.

Trendbureau Drenthe voerde in de periode juli 2024 tot maart 2025 dit onderzoek met de Stichting Odensehuis Meppel-Westerveld uit.

1 Disclaimer: dit doel is niet verder onderzocht tijdens het traject doordat er geen registraties zijn van mensen met dementie bij de geïndiceerde dagopvang. Dit heeft te maken met de privacywetgeving (AVG). Hierdoor was het onder andere niet mogelijk om tijdens dit onderzoek een voldoende betrouwbare financiële analyse op te stellen (in de tijd die er beschikbaar was). Zie ook paragraaf 'Aandachtspunten'.



Omschrijving Odensehuis

Stichting Odensehuis Meppel-Westerveld

In 2022 ontstond Stichting Odensehuis Meppel-Westerveld vanuit een inwonersinitiatief. In Meppel opende het Odensehuis op 19 september 2022 en in Havelte was dit op 20 september 2022. De stichting heeft een ANBI-status en bestaat uit een bestuur, één beroepskracht en vrijwilligers².

Visie en kernwaarden

De visie van het Odensehuis Meppel-Westerveld is drieledig²:

- Het Odensehuis Meppel-Westerveld is een vrije inloopvoorziening voor mensen met geheugenklachten of (beginnende) dementie, mantelzorgers en hun familie en vrienden;
- Er is ruimte voor ontmoeting, ondersteuning, activiteiten en advies;
- Het is een veilige plek waar je je thuis voelt. Niet de ziekte, maar het leven met dementie staat centraal.

De kernwaarden zijn (inmiddels ook landelijk vastgesteld):

- Eigen regie: kwaliteit van leven staat centraal;
- Talenten benutten: van alle gasten, inclusief mantelzorgers en vrijwilligers;
- Gelijkwaardigheid: doorbreken van taboes in de samenleving.

En de volgende kenmerken staan centraal:

- Makkelijk bereikbaar; laagdrempelig en zonder indicatie;
- Van, voor en door; de deelnemers zijn gezamenlijk verantwoordelijk. Met een beroepskracht die coördineert, faciliteert en ondersteunt;
- Versterken van het sociale netwerk: mantelzorgers vinden steun bij lotgenoten en krijgen tijdelijke verlichting van hun zorgtaken;
- Sociale benadering en samenwerking: werken aan een dementievriendelijke omgeving en stimuleren vernieuwingen in de samenleving.

2 <https://odensehuismeppelwesterveld.nl/wp-content/uploads/2024/06/Beleidsplan-zonder-begroting-2024-2028.pdf>

Het Odensehuis

Het Odensehuis werkt zonder vast programma, zodat bezoekers binnen de openingstijden vrij zijn om te komen en gaan wanneer ze willen. Vrijwilligers ondersteunen hen waar nodig, bijvoorbeeld door koffie te zetten of samen een spelletje te spelen. De regie over de dag ligt echter bij de bezoekers zelf. Spelletjes zijn een veelvoorkomende activiteit, en rond het begin van de middag wordt er een gezamenlijke lunch georganiseerd.

Het Odensehuis heeft gegevens verstrekt over het aantal bezoekers in 2023 en 2024. Hieronder presenteren we deze cijfers per locatie. Het betreft hier niet het aantal unieke bezoekers, maar een overzicht van het wekelijkse totaal en het gemiddelde per week over het kalenderjaar. De genoemde aantallen zijn naar boven afgerond en kunnen in de praktijk per week enigszins variëren. Ter illustratie: het Odensehuis is op beide locaties twee dagen per week geopend. Wanneer een bezoeker beide keren aanwezig is in een week, wordt deze persoon twee keer meegeteld. Er zijn ook enkele bezoekers die zowel het Odensehuis in de gemeente Meppel als in de gemeente Westerveld bezoeken, waardoor zij bij beide locaties worden meegeteld. Er zijn ook enkele bezoekers die zowel het Odensehuis in gemeente Meppel als in gemeente Westerveld bezoeken, waardoor zij bij beide locaties worden meegeteld.

Bezoekersaantallen van het Odensehuis in Meppel

Het Odensehuis in Meppel is op maandagen en woensdagen geopend tussen 10:00 en 16:00 uur.

- In 2023 telde het Odensehuis in Meppel per week gemiddeld 16 bezoekers, waarvan 9 bezoekers met (beginnende) dementie en 7 mantelzorgers. Er waren in 2023 per week gemiddeld 10 vrijwilligers aanwezig.
- In 2024 was dit voor Meppel per week gemiddeld 17 bezoekers, waarvan 10 bezoekers met (beginnende) dementie en 7 mantelzorgers. Er waren in 2024 per week gemiddeld 8 vrijwilligers aanwezig.

Bezoekersaantallen van het Odensehuis in Westerveld

Het Odensehuis in Havelte is op dinsdagen en vrijdagen geopend tussen 10:00 en 16:00 uur.

- In 2023 telde het Odensehuis in Havelte per week gemiddeld 16 bezoekers, waarvan 10 bezoekers met (beginnende) dementie en 6 mantelzorgers. Er waren in 2023 per week gemiddeld 9 vrijwilligers aanwezig.
- In 2024 was dit voor Havelte per week gemiddeld 15 bezoekers, waarvan 7 bezoekers met (beginnende) dementie en 8 mantelzorgers. Er waren in 2024 per week gemiddeld 8 vrijwilligers aanwezig.

Resultaten

De maatschappelijke waarde van het Odensehuis is gebaseerd op gesprekken met betrokkenen, waaronder bezoekers, mantelzorgers, vrijwilligers, professionals, de coördinator van het Odensehuis, het Stichtingsbestuur en de gemeenten. Uit deze groeps gesprekken kwam een gedeeld beeld naar voren dat de merkbare maatschappelijke opbrengst van deze inloopvoorziening weerspiegeld. In dit deel van de publicatie gaan we dieper in op de overstijgende maatschappelijke waarde van het Odensehuis. Daarnaast belichten we drie aandachtspunten die tijdens het onderzoek naar voren kwamen.

KERNBOODSCHAPPEN VAN BEZOEKERS

Samenhang: Bezoekers ervaren het Odensehuis als een plek waar ze herkenning vinden, ervaringen delen met anderen die in een vergelijkbare situatie verkeren en steun krijgen van een gemeenschap.

Laagdrempeligheid: Het laagdrempelige karakter van het Odensehuis maakt het toegankelijk voor iedereen, zonder verplichtingen, en biedt comfort en veiligheid. Gezelligheid en ontspanning: Het Odensehuis biedt niet alleen ondersteuning, maar ook gezelligheid en ontspanning, wat zorgt voor een positieve invloed op het welzijn van de bezoekers.

Mentale en sociale stimulatie: Activiteiten in het Odensehuis stimuleren zowel de geest als de sociale interactie, wat bijdraagt aan een actiever en socialer dagelijks leven. Begeleiding: De begeleiding wordt als warm en deskundig ervaren, wat zorgt voor een gevoel van veiligheid en vertrouwen bij de bezoekers.

Toekomstige mogelijkheden: Bezoekers zien het Odensehuis als een blijvende aanvulling op hun levensfase, met ruimte voor nieuwe initiatieven die hun betrokkenheid en welzijn verder versterken.

De Maatschappelijke waarde van het Odensehuis

De maatschappelijke waarde van het Odensehuis uit zich merkbaar in de manier waarop het bijdraagt aan het verbeteren van de levenskwaliteit van mensen met geheugenproblemen en beginnende dementie, en hun mantelzorgers.

Onderlinge sociale verbondenheid

De maatschappelijke waarde van het Odensehuis komt vooral tot uiting in de manier waarop het bijdraagt aan de sociale verbondenheid van mensen met dementie. De bezoekers van het Odensehuis voelen zich gewaardeerd en mogen er zijn zoals ze zijn. Het Odensehuis wordt gezien als een plek zonder stigma; de bezoekers voelen zich er veilig en gewaardeerd. Deze beleving van de bezoekers en mantelzorgers in het Odensehuis is volgens hen anders dan in voorzieningen zoals buurthuizen en dagbesteding, waar mensen met dementie toch het gevoel hebben zich vaak anders te moeten gedragen of zichzelf te moeten ‘verbergen’. Het Odensehuis wordt ervaren als een plek waar ze zich thuis kunnen voelen, wat een merkbare impact heeft op hun welzijn. Deze ‘eigen’ plek voor mensen met beginnende dementie wordt dan ook als een belangrijke aanvulling gevoeld op hun kwaliteit van leven.

Ondersteuning van mantelzorgers

Mantelzorgers vinden in het Odensehuis een plek voor lotgenotencontact, waar zij steun en herkenning ervaren. Dit biedt hen niet alleen praktische hulp, maar ook emotionele verlichting. Deze informele ondersteuning helpt om overbelasting bij mantelzorgers te voorkomen, wat op de lange termijn bijdraagt aan hun welzijn en positieve effecten heeft voor de gemeenschap.

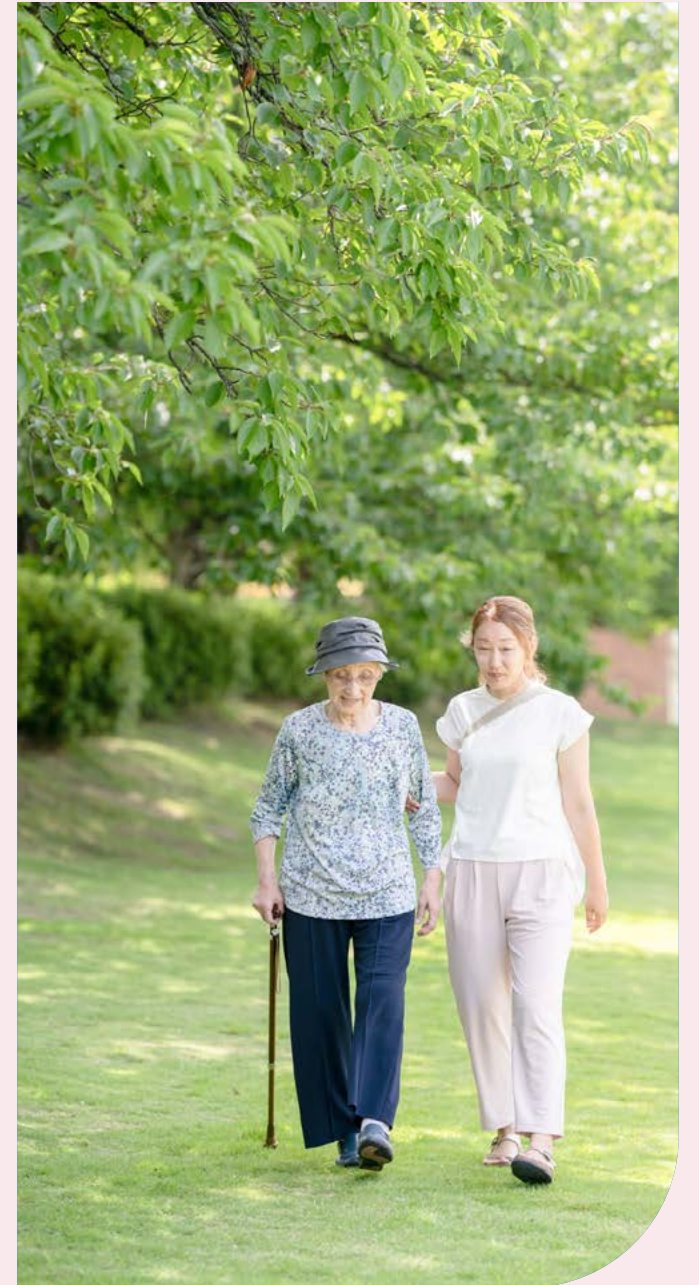
Daarnaast bezoeken mantelzorgers het Odensehuis regelmatig samen met hun naaste. Ook wanneer hun partner niet meer thuis woont, blijven zij vaak komen. Na het verlies van hun partner blijven veel mantelzorgers het Odensehuis bezoeken. Dit onderstreept dat het Odensehuis niet alleen een tijdelijke voorziening is, maar ook een langdurige sociale functie vervult. Deze vorm van ‘nazorg’ draagt bij aan het behouden van de betrokkenheid van mantelzorgers bij de samenleving.

Betrokkenheid van vrijwilligers

Het Odensehuis heeft ook een maatschappelijke waarde voor vrijwilligers in de gemeenschap door hen een actieve rol te bieden. Vrijwilligers kunnen hun kennis, ervaring en betrokkenheid inzetten voor het welzijn van mensen met dementie, wat niet alleen waarde toevoegt aan het Odensehuis, maar ook aan de samenleving als geheel. Dit maakt de functie van het Odensehuis niet alleen nuttig voor de bezoekers, maar ook voor de vrijwilligers zelf, die zich gewaardeerd voelen en een belangrijke bijdrage leveren aan hun gemeenschap.

Voorliggende informele ondersteuning los van zorgstructuren

Het Odensehuis is een laagdrempelige voorziening die geen indicatie of zorgzwaartepakket vereist om toegang te krijgen. Dit maakt het Odensehuis voor de doelgroep toegankelijk en biedt hen ruimte om op hun eigen tempo te ontdekken wat voor ondersteuning ze in de toekomst nodig hebben. Juist deze groep miste in het verleden vaak een laagdrempelige ontmoetingsplek. Het Odensehuis vervangt dan ook geen bestaande zorgstructuren. Het biedt mensen met beginnende dementie en hun mantelzorgers een plek die hen ondersteunt in hun dagelijkse leven, zonder dat het al wordt ingekaderd door het zorgsysteem.



Aandachtspunten

Scenario bij afwezigheid Odensehuis

De afwezigheid van het Odensehuis zou vooral een groot gemis zijn voor veel mantelzorgers, die het als een onmisbare steun in hun dagelijks leven beschouwen. De warme, gastvrije sfeer, de keuzevrijheid, en de sociale activiteiten dragen bij aan een verbetering van de kwaliteit van leven, zowel voor hun naaste met dementie als voor de mantelzorger zelf. Ondanks enkele uitdagingen, zoals bereikbaarheid en de specifieke nadruk op dementie, ervaren ook professionals het Odensehuis als onmisbaar.

Verwachte kostenbesparingen

De gemeenten beschouwen het Odensehuis niet als een kostenpost, maar als een investering in de gezondheid en het welzijn van zowel mensen met dementie als hun mantelzorgers. De nadruk ligt daarbij op de waarde als inloopvoorziening en de meerwaarde van sociale ondersteuning. Mogelijke kostenbesparingen op de langere termijn worden als mooie bijvangst ervaren.

Het Odensehuis wordt beschouwd als een voorliggende voorziening en is daarmee geen vervanging van geïndiceerde dagbesteding vanuit de Wmo. Het komt mogelijk wel voor dat iemand dagbesteding heeft en daarnaast het Odensehuis blijft bezoeken, maar over het algemeen gaat het om verschillende doelgroepen. Bezoekers van het Odensehuis hebben (nog) geen formele zorgvraag en ontvangen daarom geen indicatie voor dagbesteding.

De gemeenten verwachten wel dat het Odensehuis bijdraagt aan het uitstellen of verminderen van ondersteuning vanuit de Wmo, zoals dagbesteding of mantelzorgondersteuning. Vanuit deze verwachting is het Odensehuis dan ook gepositieerd door de gemeenten.

Tijdens dit onderzoek bleek het niet mogelijk om een betrouwbare financiële analyse op te stellen. Een belangrijke reden hiervoor is dat de gemeenten geen cijfers registreren over het aantal mensen met dementie dat dagbesteding heeft en/of het Odensehuis bezoekt. Dit heeft te maken met de privacywetgeving (AVG). Een eventueel vervolgonderzoek kan hier gericht aandacht aan besteden, om beter inzicht te krijgen in mogelijke kostenbesparingen, bijvoorbeeld op het gebied van mantelzorgondersteuning. Dit vraagt om een langduriger onderzoek.



Toekomstig succes

Voor het bestuur van de Stichting Odensehuis Meppel en Westerveld is de maatschappelijke waarde van het Odensehuis pas echt zichtbaar als het volledig geïntegreerd is in de gemeenschap. Het moet een ontmoetingsplek zijn die, net als andere openbare voorzieningen, vanzelfsprekend is. Dit proces van integratie draagt bij aan de afname van het taboe rondom dementie. De parallel die het bestuur trekt met de toegankelijkheid van gebouwen voor mindervaliden illustreert dit goed: waar het vroeger ongewoon was dat gebouwen toegankelijk waren voor mensen met een beperking, is dat nu vanzelfsprekend. Het bestuur hoopt dat hetzelfde geldt voor mensen met dementie. Wanneer het Odensehuis als een reguliere en natuurlijke ontmoetingsplek wordt beschouwd, is dat volgens het bestuur een teken van succes. Dit proces is nog gaande. Uit de gesprekken over de maatschappelijke waarde blijkt dat sinds de start in 2022 belangrijke stappen zijn gezet naar dit maatschappelijke resultaat. De bekendheid en bereikbaarheid van het Odensehuis is een blijvend aandachtspunt voor de komende tijd.

Slotwoord

Slotwoord

In een steeds meer vergrijzende samenleving speelt het Odensehuis een belangrijke maatschappelijke rol in het ondersteunen van mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Uit de groepsgesprekken blijkt specifiek dat het Odensehuis een belangrijke rol speelt in:

- het voorkomen van isolatie;
- het verlichten van de druk op mantelzorgers;
- het behouden van de sociale verbinding, terwijl het zich bewust buiten het formele zorgsysteem houdt.

Het Odensehuis is ook voor de vrijwilligers een plek van betekenis en verbinding. De vrijwilligers ervaren het als een zinvolle manier om hun tijd in te vullen en dragen bij aan een warmere, inclusievere gemeenschap voor mensen met geheugenproblemen.

Ons kwalitatieve onderzoek laat zien dat de visie en de kernwaarden van de Stichting Odensehuis Meppel-Westerveld in de praktijk tot uiting komen, zoals hierboven beschreven. De bezoekers, mantelzorgers en vrijwilligers ervaren het Odensehuis daadwerkelijk als een gelijkwaardige en veilige plek waar ze zich thuis voelen. De kernboodschap van dit onderzoek naar de maatschappelijke waarde van het Odensehuis is dan ook dat het een merkbare impact levert op de levenskwaliteit van bezoekers en mantelzorgers.



“Het laagdrempelige is heel belangrijk, dat mensen zo naar binnen kunnen stappen.” - Bezoeker

“Alsof je eigen zusje het is.” “Dan heb je toch blijkbaar een andere binding die daar een rol speelt, dan de buurvrouw die haar heen heeft gebroken en nu weer kan lopen.” - Bezoeker

“Als het nu zou stoppen, dan zou ik iedereen bij mij thuis uitnodigen: kom maar lekker kopje koffie drinken.” “Dat zou ik heel erg vinden, want ik woon dus alleen. Uffelte is ook nog een heel stil dorp (...) ik zou dat erg zonde vinden.” - Bezoeker

“Het geeft steun en troost op momenten dat je het even niet meer ziet zitten. Dat vind je nergens anders, alleen maar bij mensen die hetzelfde meemaken als jij.” - Mantelzorger



“Ik heb er ontzettend veel steun aan gehad (...) dat vergeet ik m’n leven niet meer. Het heeft me ook een heel fijn gevoel gegeven, een warm gevoel, een welkom gevoel.” - Mantelzorger

“Als er geen Odensehuis is, en we moeten het allemaal gewoon doen, dan krijgen de mantelzorgers het zwaarder. Wat kost dat dan? En is er dan hulp? Dan val je misschien ook in de gat als daar geen opvang voor is.” - Mantelzorger



Meer informatie

In deze publicatie is de merkbare maatschappelijke waarde van het Odensehuis in de gemeenten Meppel en Westerveld in kaart gebracht. Dit is gedaan op basis van gesprekken met direct betrokkenen. Voor iedere groep waarmee is gesproken, is een apart hoofdstuk opgenomen waarin hun specifieke kernboodschappen worden uitgelicht. Klik op de betreffende link om hier naartoe te gaan.

<i>Betekenis van het Odensehuis volgens de Coördinator</i>	21
<i>Betekenis van het Odensehuis volgens het bestuur</i>	24
<i>Betekenis van het Odensehuis volgens gemeente Meppel</i>	29
<i>Betekenis van het Odensehuis volgens gemeente Westerveld</i>	32
<i>Betekenis van het Odensehuis voor bezoekers</i>	36
<i>Betekenis van het Odensehuis voor mantelzorgers</i>	40
<i>Betekenis van het Odensehuis volgens vrijwilligers</i>	44
<i>Betekenis van het Odensehuis volgens professionals</i>	48

Betekenis van het Odensehuis volgens de coördinator



Betekenis van het Odensehuis volgens de Coördinator

In dit hoofdstuk worden de kernboodschappen van het Odensehuis gepresenteerd zoals deze vanuit de coördinator zijn aangereikt. Vanuit de visie van de coördinator wordt het Odensehuis gepresenteerd als een plek die totaal losstaat van de zorg en de formele dagbesteding, maar die wel degelijk een waardevolle aanvulling biedt in het zorglandschap.

KERNBOODSCHAPPEN

Vrijblijvende karakter en de sfeer

Eén van de belangrijkste aspecten van het Odensehuis is het vrijblijvende karakter. Bezoekers kunnen binnenkomen en vertrekken wanneer ze willen, zonder de verplichting om deel te nemen aan specifieke activiteiten. Het is geen formele dagbesteding, maar eerder een sociale ruimte die de sfeer van een sportkantine ademt. Mensen kunnen hier eenvoudig met elkaar praten, een spelletje spelen of simpelweg ontspannen. Het is belangrijk dat bezoekers het gevoel hebben dat ze zelf kunnen kiezen wat ze doen, zonder dat er van hen verwacht wordt dat ze zich aan een vast programma houden.

Ondersteuning van mantelzorgers

Het Odensehuis biedt niet alleen ruimte voor mensen met dementie, maar ook voor hun mantelzorgers. Deze groep ervaart vaak een isolement en komt naar het Odensehuis voor lotgenotencontact en de mogelijkheid om frustraties te delen. Het huis biedt mantelzorgers een plek waar ze zich begrepen voelen, waar ze hun zorgen kunnen delen met

anderen die zich in een vergelijkbare situatie bevinden. Het Odensehuis wordt gezien als een plek waar de mantelzorgers nog enigszins de regie over hun eigen leven kunnen behouden.

Los van formele zorg

Volgens de coördinator is het Odensehuis een welzijnsvoorziening en geen zorgvoorziening. Het is een plek voor mensen die niet direct zorg nodig hebben, maar wel baat hebben bij sociaal contact en activiteiten. Het Odensehuis biedt geen medische zorg, maar voorziet in een sfeer waarin mensen met dementie en hun mantelzorgers kunnen ontspannen en sociaal actief kunnen zijn. De vrijwilligers en de beroepskracht zorgen ervoor dat de sfeer goed blijft, zonder dat ze zich mengen in de zorgbehoefte van de bezoekers. In het Odensehuis worden mensen met geheugenproblemen als volwaardige mensen gezien, waarbij wordt gekeken wat iemand kan en niet zozeer naar zijn/haar beperkingen.

Bereiken van een breder publiek

Het vergroten van de bekendheid en het doorbreken van de stigma's rondom dementie ervaart het Odensehuis als een uitdaging. De coördinator merkt op dat er nog veel mensen zijn die niet op de hoogte zijn van het bestaan van het Odensehuis, wat de toegankelijkheid voor een breder publiek belemmert. Er wordt geprobeerd om door promotiecampagnes, samenwerking met andere instellingen en open uitnodigingen de drempel te verlagen en het Odensehuis als een ontmoetingsplek voor iedereen te positioneren. Mensen hoeven niet per se een 'stempel' van dementie te hebben om deel te nemen; iedereen is welkom in het Odensehuis, zolang zij de sfeer kunnen waarderen en zich prettig voelen in de sociale setting.

Flexibiliteit en eigen keuze

Het Odensehuis biedt flexibiliteit. Bezoekers zitten niet vast aan een strikt programma, maar kunnen kiezen uit een breed scala van informele activiteiten die hen helpen in hun dagelijks leven. De activiteiten zijn vraaggestuurd, wat betekent dat bezoekers zelf kunnen aangeven waar zij behoefte aan hebben, of dat nu een spelletje, een gesprek of een ander soort activiteit is. Er wordt een zekere mate van begeleiding geboden om ervoor te zorgen dat niemand tussen wal en schip valt, maar de nadruk ligt op de eigen keuzes van de bezoekers.



Betrokkenheid van vrijwilligers

Vrijwilligers spelen een essentiële rol in het functioneren van het Odensehuis. De coördinator benadrukt het belang van goed opgeleide vrijwilligers die in staat zijn om de sfeer te bewaken en de bezoekers te ondersteunen. Vrijwilligers worden aangemoedigd om te denken vanuit het welzijn van de bezoekers en om activiteiten te initiëren die passen bij de wensen van de groep. De coördinator merkt echter op dat het soms moeilijk is om voldoende vrijwilligers te vinden, wat de mogelijkheden voor uitbreiding van activiteiten beperkt.

Odensehuis als voorloper van zorg

De coördinator ziet het Odensehuis als een belangrijke voorziening die mensen in een vroeg stadium van dementie helpt om actief deel te blijven nemen aan de samenleving en de regie over hun eigen leven te behouden. Het Odensehuis biedt een veilige omgeving waar mensen zich niet anders hoeven te voelen dan anderen en waar zij zonder oordeel kunnen omgaan met hun geheugenproblemen. Het dient als een voorliggend alternatief voor de formelere zorginstellingen, wat volgens de coördinator kan bijdragen aan het uitstellen van zware zorgtrajecten.



Relatie met zorg

Hoewel het Odensehuis nauw samenwerkt met zorginstaties en casemanagers, merkt de coördinator dat er nog vaak sprake is van 'hokjesdenken'. In het begin werd het Odensehuis door sommige zorginstellingen gezien als een bedreiging voor de traditionele dagbesteding. De coördinator benadrukt dat het Odensehuis geen vervanging is voor dagbesteding, maar een aanvulling biedt voor mensen die (nog) niet intensieve zorg nodig hebben. Het is belangrijk dat zorgprofessionals het Odensehuis leren kennen, zodat ze het kunnen doorverwijzen naar de juiste doelgroep. De coördinator geeft aan dat het soms frustrerend is dat sommige zorgverleners nog nooit in het Odensehuis zijn geweest, maar wel besluiten om cliënten door te verwijzen.

Toekomstige ambities

De coördinator heeft verschillende plannen voor de toekomst van het Odensehuis. Er is de wens om de openingstijden uit te breiden, bijvoorbeeld door in het weekend open te zijn, zodat mensen vaker een plek hebben om contact te maken. Daarnaast zou de coördinator graag meer vrijwilligers willen aantrekken. Ook is er de wens om de samenwerking met andere partijen in de regio verder te intensiveren om meer mensen te bereiken.

Betekenis van het Odensehuis volgens het bestuur



Betekenis van het Odensehuis volgens het bestuur

Het Odensehuis is ontstaan uit een inwonerinitiatief, voortgekomen uit de ontdekking van een belangrijk hiaat in het zorgaanbod voor mensen met beginnende dementie. Het doel van het Odensehuis is om een ontmoetingsplek te bieden voor deze mensen, hun naasten en mantelzorgers. Het bestuur ziet het Odensehuis als een essentieel instrument om de kwaliteit van leven van deze mensen te verbeteren en hen een plek te bieden waar ze zich thuis kunnen voelen en ondersteund worden.

KERNBOODSCHAPPEN

Oorsprong en doel van het Odensehuis

Het Odensehuis is ontstaan uit een duidelijke behoefte naar een plek voor mensen met geheugenproblemen die geen recht hebben op formele zorg, maar die wel ondersteuning nodig hebben. Het initiatief kwam op uit de maatschappij zelf, omdat de bestaande zorgstructuren weinig ruimte bieden voor deze groep. Er werd een plek gezocht waar mensen met beginnende dementie samen met hun familie en naasten terecht kunnen voor ondersteuning, informatie en sociaal contact.

Kracht van het Odensehuis

Eén van de krachtigste aspecten van het Odensehuis is volgens het bestuur dat de bezoekers zelf bepalen wat ze nodig hebben. Dit onderscheidt het Odensehuis van andere voorzieningen, die vaak aanbodgericht werken. Het bestuur is trots op deze aanpak en ziet het als essentieel dat het Odensehuis geen zorgvoorziening wordt. Het moet geen dagbesteding zijn.



Het succes van het Odensehuis wordt volgens het bestuur gemeten aan de mate van integratie in de samenleving. Het is het streven van het bestuur dat het Odensehuis als een vanzelfsprekende ontmoetingsplek wordt beschouwd, niet alleen door zorgprofessionals, maar ook door de bewoners zelf. Wanneer mensen met dementie niet langer stigmatiserend worden bejegend, maar gewoon als onderdeel van de samenleving, is het Odensehuis volgens het bestuur geslaagd.

Belang van vrijwilligers

Vrijwilligers spelen een cruciale rol in het functioneren van het Odensehuis. Het bestuur ziet het vrijwilligerswerk niet als iets dat zich onderscheidt van ander vrijwilligerswerk, maar benadrukt wel dat vrijwilligers goed moeten kunnen luisteren en inspelen op de behoeften van de bezoekers. Het is belangrijk dat vrijwilligers niet overdrijven in hun zorg, omdat dit de juiste balans zou verstoren. Er is een actieve selectie en training van vrijwilligers om ervoor te zorgen dat ze goed voorbereid zijn om met de doelgroep te werken.

Integratie in de gemeente en maatschappij

Het bestuur gelooft sterk in de integratie van het Odensehuis in de lokale gemeenschap. Ze kozen er dan ook voor om het Odensehuis te huisvesten in een dorps huis of cultureel centrum, zodat het een onderdeel wordt van het sociale leven in de wijk en het dorp. Mensen met dementie verdienen een eigen plek waar ze zichzelf kunnen zijn, maar het moet wel een plek zijn die verbonden is met de bredere samenleving. Dit betekent niet dat alles vermengd moet worden met andere activiteiten, maar dat er ruimte is voor zowel gezamenlijke activiteiten met andere groepen als eigen activiteiten van het Odensehuis.

Toekomstige ambities

Hoewel het Odensehuis naar tevredenheid functioneert, ziet het bestuur ook ruimte voor verbetering. Het zou ideaal zijn als het Odensehuis elke dag open is en bezoekers er altijd terecht kunnen, ook in het weekend. Het is echter duidelijk dat de financiële middelen hiervoor een belemmering vormen. Een belangrijke aandachtspunt is de uitbreiding van Odensehuislocaties, zodat mensen minder ver hoeven te reizen. Het vergroten van de bekendheid van het Odensehuis is een andere belangrijke stap. Er moet meer voorlichting worden gegeven, zodat mensen weten wat het Odensehuis inhoudt en hoe ze erbij betrokken kunnen raken.



Betekenis van het Odensehuis volgens de gemeente Meppel



Betekenis van het Odensehuis volgens gemeente Meppel

Dit deel van de rapportage geeft inzicht in hoe de gemeente Meppel de rol van het Odensehuis ziet in het lokale ondersteuningslandschap. De gemeente Meppel ziet het Odensehuis als een waardevolle aanvulling binnen het ondersteuningsaanbod voor mensen met geheugenproblemen en hun mantelzorgers. De kernboodschappen worden hieronder vanuit de gemeente uitgelicht.

KERNBOODSCHAPPEN

Versterking van het voorliggend veld

De gemeente Meppel beschouwt het Odensehuis als een manier om het voorliggend veld, oftewel de zorg en ondersteuning die niet direct onder formele zorg valt, beter te benutten. Dit kan bijdragen aan het uitstellen van de zorgvraag van mantelzorgers door hen beter te ondersteunen en hen te voorzien van waardevolle informatie en advies.

Belangrijke rol voor mantelzorgers

Eén van de belangrijkste voordelen die de gemeente Meppel benoemt, is de rol van het Odensehuis als luisterend oor voor mantelzorgers. De aanwezige coördinator en de vrijwilligers hebben veel kennis in huis en fungeren als een belangrijke steun voor mantelzorgers die vaak worstelen met de zorg voor een dierbare met geheugenproblemen. Het Odensehuis speelt ook een cruciale rol in het signaleren van overbelasting bij mantelzorgers. De gemeente benadrukt dat het Odensehuis mantelzorgers ondersteunt bij het tijdig signaleren van overbelasting, zodat voorkomen wordt dat zij zelf in de knel raken.

Creëren van een sociaal netwerk

Een andere belangrijke taak van het Odensehuis is het bijdragen aan het opbouwen van een sociaal netwerk voor mensen met geheugenproblemen en hun naasten. Het biedt mantelzorgers een uitlaatklep en een kans om ervaringen te delen met lotgenoten. Dit versterkt de positie van mantelzorgers en biedt de mogelijkheid om meer zorg op te vangen.

Inloopbijeenkomsten voor informatie en lotgenotencontact

Het Odensehuis wordt gezien als een belangrijke ontmoetingsplek waar mensen met geheugenproblemen en hun naasten terecht kunnen voor informatie, advies en lotgenotencontact. De gemeente Meppel hoopt dat deze tweeweekelijkse inloopbijeenkomsten een ruimte bieden waar mensen zich gehoord en gesteund voelen, waar niet de ziekte centraal staat, maar de mens.

Aanvulling op andere voorzieningen en activiteiten

Het Odensehuis moet niet als een geïsoleerde voorziening gezien worden, maar als een aanvulling op andere activiteiten en ondersteuningsvormen in de gemeente. De gemeente Meppel benadrukt dat mensen met geheugenproblemen en mantelzorgers ook gestimuleerd moeten worden om deel te nemen aan andere activiteiten binnen het voorliggend veld of aanvullende dagbesteding.

Maatschappelijke betrokkenheid door vrijwilligers

Het Odensehuis werkt met vrijwilligers die niet alleen bijdragen aan de ondersteuning van bezoekers, maar zelf ook een sociaal netwerk opbouwen. Dit creëert een win-win situatie: vrijwilligers dragen bij aan het maatschappelijk nut en profiteren tegelijkertijd van hun eigen betrokkenheid.

Investering in plaats van kosten

De gemeente beschouwt het Odensehuis niet als een kostenpost, maar als een investering in de gezondheid en het welzijn van zowel mensen met geheugenproblemen als hun mantelzorgers. De nadruk ligt daarbij op de beleefwereld van de bezoekers en de meerwaarde van sociale ondersteuning. De gemeente verwacht dat de impact op lange termijn, zoals het uitstellen van zorgvraag of het verminderen van overbelasting, positief doorwerkt in het gemeentelijke zorgsysteem.

Financiering en subsidiëring

De gemeente Meppel heeft het Odensehuis al meerdere keren kunnen subsidiëren via bijdragen vanuit het ministerie van VWS, maar het beschikbare fonds lijkt uitgeput. Daarom heeft de gemeente middelen vrijgemaakt vanuit het Wmo-budget voor dagbesteding om de vaste lasten van de locatie in Meppel te dekken. Voor de toekomst is het mogelijk dat het Odensehuis opnieuw subsidie kan aanvragen, wat de continuïteit van de voorziening waarborgt zonder grote financiële risico's.



Betekenis van het Odensehuis volgens gemeente Westerveld



Betekenis van het Odensehuis volgens gemeente Westerveld

Dit hoofdstuk biedt inzicht in hoe de gemeente Westerveld de rol van het Odensehuis ziet in het lokale ondersteuningslandschap. Het Odensehuis wordt door de gemeente gepositioneerd als een belangrijke en laagdrempelige voorziening binnen het ondersteuningsaanbod voor mensen met dementie en hun naasten. De gemeente erkent de waarde van het Odensehuis als inloopfunctie, die naast het bieden van informatie aan naasten, ook voorziet in dagbesteding voor de bezoekers zelf.

KERNBOODSCHAPPEN

Laagdrempeligheid en toegankelijkheid

De gemeente Westerveld benadrukt de laagdrempeligheid van het Odensehuis als een belangrijke factor. Het biedt mensen met dementie en hun naasten de mogelijkheid om zonder formele aanvragen terecht te kunnen voor zowel informatie als dagbesteding. Dit verlaagt de drempel, vooral voor diegenen die moeite hebben met het aanvragen van Wmo-voorzieningen, zoals dagbesteding.

Odensehuis als dagbestedingsfunctie

Het Odensehuis vervult een essentiële rol voor mensen met dementie. Bezoekers kunnen er bijvoorbeeld voor een kort moment komen, zoals voor een kopje koffie, of het kan een volledige daginvulling zijn. Het biedt een veilige en ondersteunende omgeving waarin mensen met dementie actief kunnen zijn en sociaal betrokken blijven.



Ontlasten van Mantelzorgers

Een belangrijk voordeel van het Odensehuis is volgens de gemeente Westerveld de bijdrage die het levert aan het verminderen van de (over)belasting van mantelzorgers. Door de mogelijkheid voor bezoekers om naar het Odensehuis te gaan, kan de mantelzorger de zorg tijdelijk loslaten en zich richten op andere taken, zoals het huishouden. Dit kan indirect de vraag naar huishoudelijke hulp vanuit de Wmo verminderen. Het geeft mantelzorgers meer ruimte om hun zorgtaak vol te houden en zorgt ervoor dat de zorg thuis langer vol te houden is.

Risico's van integratie in algemene Voorzieningen

De gemeente Westerveld ziet zowel voordelen als nadelen in het integreren van het Odensehuis in algemene voorzieningen zoals dorpshuizen. Een voordeel is dat er meerdere locaties beschikbaar zouden zijn voor bewoners, maar een belangrijk nadeel is dat de persoonlijke sfeer die bezoekers aan het Odensehuis ervaren verloren kan gaan. Er is ook het risico dat er minder mantelzorgers komen, omdat de informele sfeer van het huidige Odensehuis misschien niet behouden blijft. De gemeente benadrukt dan ook dat het Odensehuis bij elke overweging of verandering betrokken moet blijven.

Impact op Wmo-aanvragen en kostenbesparing

De gemeente Westerveld verwacht dat het informele en laagdrempelige karakter van het Odensehuis bij kan dragen aan een uitstel van zorgvragen bij de Wmo. Volgens de gemeente is deze verwachting gericht op de langere termijn.

Registratie van cijfers

De gemeente Westerveld geeft aan dat er momenteel geen concrete cijfers bekend zijn over het aantal mensen met dementie die gebruik maken van het Odensehuis en/of van dagbesteding. Dit maakt het moeilijk om de daadwerkelijke impact in cijfers uit te drukken, maar de erkenning van de waarde van het Odensehuis blijkt volgens de gemeente uit de subsidies en de verwachting dat het Odensehuis kan bijdragen aan een efficiënter zorgaanbod.

Toekomstige subsidie en locatie-uitbreiding

Voor 2025 en 2026 is er al subsidiëring toegekend aan het Odensehuis en er wordt gekeken naar de mogelijkheid van een tweede locatie in de gemeente Westerveld om de toegankelijkheid voor een breder gebied te vergroten. Momenteel bevindt het Odensehuis in deze gemeente zich alleen in Havelte, wat voor sommige bewoners binnen de gemeente een vervoersprobleem kan vormen. Een uitbreiding naar een tweede locatie vergemakkelijkt de toegang voor meer mensen.



Betekenis van het Odensehuis voor bezoekers



Betekenis van het Odensehuis voor bezoekers

Het Odensehuis is voor veel bezoekers meer dan alleen een ontmoetingsplek. Het biedt niet enkel praktische ondersteuning, maar creëert ook een gevoel van saamenhorigheid, inspiratie en persoonlijke verbinding. Dit hoofdstuk bespreekt de betekenis van het Odensehuis voor de bezoekers, op basis van hun ervaringen die zij ondervinden van het contact in het Odensehuis.

KERNBOODSCHAPPEN

Gevoel van saamenhorigheid en verbinding

Bezoekers van het Odensehuis ervaren vaak een diep gevoel van saamenhorigheid. Het delen van persoonlijke verhalen en ervaringen zorgt voor herkenning en biedt steun. Een van de bezoekers beschrijft het als een situatie waarin je “een beetje in hetzelfde schuitje zit.” Dit zorgt ervoor dat gesprekken gemakkelijker gaan, en dat bezoekers zich begrepen voelen. De gemeenschappelijke ervaring van het ouder worden of het omgaan met fysieke of mentale beperkingen brengt hen dicht bij elkaar.

In het Odensehuis komen mensen die zich in vergelijkbare levensfasen bevinden, wat zorgt voor een informele en ongedwongen sfeer. Deze saamenhorigheid wordt vaak als essentieel ervaren, vooral door degenen die zich soms eenzaam voelen. Eén van de bezoekers zegt dat ze in het Odensehuis,

ondanks dat ze alleen woont, veel mensen ontmoet waarmee ze kan praten en ervaringen kan delen. Dit biedt niet alleen sociaal contact, maar ook emotionele steun.

Laagdrempeligheid en vertrouwdheid

Een ander belangrijk aspect van het Odensehuis is de ervaren laagdrempeligheid. De toegankelijkheid van het Odensehuis, zowel fysiek als sociaal, waarderen bezoekers enorm. De eenvoud van het binnenlopen zonder verplichtingen of eisen maakt dat mensen zich welkom en op hun gemak voelen. Het feit dat iedereen “met iets” komt, wordt als geruststellend ervaren door de bezoekers. Dit helpt hen om zich niet alleen als individu, maar ook als onderdeel van een gemeenschap te voelen.

Een bezoeker benoemt het gevoel van vertrouwdheid als een belangrijk element van de ervaring: “Het laagdrempelige is heel belangrijk, dat mensen zo naar binnen kunnen stappen.” Dit maakt dat het Odensehuis niet alleen een plaats is voor ouderen, maar ook een plek waar iedereen die behoefte heeft aan sociaal contact zich kan aansluiten.

Gezelligheid en ontspanning

Veel bezoekers waarderen de gezelligheid die het Odensehuis biedt. Het deelnemen aan activiteiten, zoals het drinken van koffie, het spelen van rummikub, of het deelnemen aan creatieve bezigheden helpt de dagelijkse routine te doorbreken en creëert momenten van ontspanning. Een man vertelt dat het Odensehuis voor hem een aanvulling is op zijn leven, en dat hij het als een kans ziet om naast zijn eigen activiteiten ook met anderen samen te komen en te genieten van de sfeer. “Je weet ook als je hier komt, iedereen heeft wat, maar ik heb ook wat, ik hoor ook bij de club,” zegt hij.

Daarnaast zijn de activiteiten ook bedoeld om mensen uit te dagen en te stimuleren. Zo worden hersenstimulerende spelletjes georganiseerd, wat voor sommige bezoekers een belangrijke manier is om mentaal scherp te blijven. Dit element van uitdaging, gecombineerd met sociale interactie, draagt bij aan de waarde die het Odensehuis voor velen heeft.



Begeleiding en ondersteuning

De begeleiding in het Odensehuis ervaren bezoekers als positief. Er is aandacht voor ieders behoefte, en de medewerkers zorgen ervoor dat het voor iedereen mogelijk is om deel te nemen aan de activiteiten. Dit draagt bij aan het gevoel van veiligheid en zorg, wat essentieel is voor ouderen die wellicht behoefte hebben aan extra ondersteuning. De bezoekers merken op dat de begeleiding gezellig is en goed functioneert, en in hun beleving is de sfeer altijd prettig.

De openingstijden worden door de meeste bezoekers als voldoende ervaren. Een bezoeker merkt wel op dat, mocht de opkomst toenemen, het verstandig zou zijn om de openingstijden of capaciteit opnieuw te bekijken.

Een belangrijke aanvulling op het leven

Voor velen is het Odensehuis niet alleen een plek om naartoe te gaan, maar een essentiële aanvulling op hun dagelijks leven. Het biedt hen de kans om deel te nemen aan activiteiten, nieuwe mensen te ontmoeten, en op een ontspannen manier met anderen in contact te komen. De waarde van het Odensehuis ligt niet alleen in de praktische ondersteuning die het biedt, maar ook in het gevoel van gemeenschap en het bevorderen van de mentale en emotionele gezondheid van de bezoekers.

Een bezoeker uit Havelte vertelt: “Als het wegvalt, zou ik dat echt zonde vinden, want ik woon alleen en het dorp is erg stil. Ik zou het missen.” Dit illustreert de belangrijke rol die het Odensehuis speelt in het leven van mensen, vooral in kleinere gemeenschappen waar sociaal contact vaak beperkt is.



Betekenis van het Odensehuis voor mantelzorgers



Betekenis van het Odensehuis voor mantelzorgers

Het Odensehuis speelt een belangrijke rol in het leven van mantelzorgers, zowel als een plek van steun en ontspanning als een bron van versterking van de kwaliteit van leven. Dit hoofdstuk onderzoekt de betekenis van het Odensehuis voor mantelzorgers aan de hand van hun persoonlijke ervaringen en kernbehoeften. We kijken naar de kernboodschappen die naar voren kwamen uit het gesprek mantelzorgers uit de gemeenten Meppel en Westerveld.

KERNBOODSCHAPPEN

Warm welkom

Veel mantelzorgers benadrukken het warme welkom dat ze ervaren in het Odensehuis. Dit draagt bij aan hun gevoel van veiligheid en geborgenheid; “Het heeft me een heel fijn gevoel gegeven, een warm gevoel,” zegt een mantelzorger.

Verbinding en saamhorigheid

Voor mantelzorgers is het Odensehuis een plek waar verbinding en saamhorigheid centraal staan. De interactie met andere mantelzorgers zorgt ervoor dat ze zich begrepen voelen. Veel mantelzorgers geven aan dat ze daar meer gesprekken en interactie ervaren, wat hen helpt om niet geïsoleerd te raken.

Saamhorigheid en begrip vormen de basis van de contacten binnen het Odensehuis. Men hoeft niet uit te leggen wat er speelt, omdat de anderen hetzelfde meemaken.

Steun en troost

Het Odensehuis biedt steun en troost op momenten dat mantelzorgers het even niet meer zien zitten. Ze voelen dat ze bij elkaar terecht kunnen voor zowel praktische als emotionele ondersteuning.

“Het geeft steun en troost op momenten dat je het even niet meer ziet zitten. Dat vind je nergens anders, alleen maar bij mensen die hetzelfde meemaken als jij.” - Mantelzorger

“Dit soort steun is belangrijk voor het welzijn van de gesproken mantelzorgers.” - Mantelzorger

Veiligheid en vertrouwdheid

De gastvrije en laagdrempelige sfeer maakt het Odensehuis een veilige haven voor mantelzorgers en zorgvragers. Over het algemeen wordt het Odensehuis als een toegankelijke plek gezien. De ruimte biedt vertrouwen, en de zorgvragers kunnen er zichzelf zijn, zonder druk of verplichtingen.

Verbetering van de kwaliteit van Leven

Het Odensehuis draagt direct bij aan de verbetering van de kwaliteit van leven van mantelzorgers. Ze kijken ernaar uit om er naartoe te gaan, wat hun dagelijks leven verlicht. De combinatie van activiteiten, zoals sjoelen, rummikub, schilderen, en boetseren, geeft mantelzorgers het gevoel van zinvolle bezigheden en ontspanning.

“Het voegt iets toe. Mijn kwaliteit van leven wordt verbeterd door het Odensehuis.” - Mantelzorger

Begeleiding en ondersteuning

De begeleiding binnen het Odensehuis wordt als “perfect” ervaren, waarbij de rol van de coördinator als bijzonder positief wordt genoemd. De ondersteuning aan de mantelzorgers en bezoekers is in goede handen, maar er wordt ook opgemerkt dat de vrijwilligers en de coördinator soms zo veel doen dat ze weinig tijd voor zichzelf hebben.

Keuzevrijheid

Mantelzorgers vinden het fijn dat het Odensehuis gericht is op keuzevrijheid. De bezoekers kunnen zelf bepalen hoe lang ze blijven, wat het gevoel van autonomie versterkt. Ook is er ruimte voor eigen activiteiten, zonder verplichtingen of vaste structuren. Dit maakt het Odensehuis volgens mantelzorgers laagdrempelig.

Nazorg voor mantelzorgers

Het Odensehuis is een plek waar mantelzorgers ook nog komen als hun naaste in een zorginstelling is opgenomen of is overleden. Voor deze mantelzorgers biedt het Odensehuis ook nazorg, steun en troost. Die biedt hen een fijne plek om ook samen herinneringen te delen. Want in de meeste situaties was hun naaste ook bekend bij de andere bezoekers, mantelzorgers en de ‘medewerkers’ van het Odensehuis.



Impact van afwezigheid van het Odensehuis

Mantelzorgers gaven aan dat als het Odensehuis er niet was, ze zwaar belast zouden zijn en waarschijnlijk in een vicieuze cirkel van isolement en overbelasting zouden raken. De afwezigheid van deze ondersteuning zou hen mogelijk dwingen om hulp van een zorginstelling te zoeken, waar de zorgvragers niet altijd in een passende omgeving verkeren.

Verbeterpunten

De mantelzorgers noemden verschillende punten van verbetering:

- Verruiming openingstijden: Sommige mantelzorgers gaven aan dat er te veel tijd zit tussen de dagen waarop het Odensehuis geopend is, vooral van woensdag tot maandag in Meppel. Ze zouden het fijn vinden als het Odensehuis vaker open zou zijn om in die ‘leegte’ meer ondersteuning te bieden.
- Vergroten activiteiten aanbod: Er werd aangegeven dat activiteiten zoals dansen en andere sociale gebeurtenissen nieuwe mensen aantrekken en de sfeer van het Odensehuis verder versterken. Het zou helpen om dit soort (sociale) evenementen vaker te organiseren.

Betekenis van het Odensehuis volgens vrijwilligers



Betekenis van het Odensehuis volgens vrijwilligers

Uit het gesprek met de vrijwilligers blijkt dat het Odensehuis niet alleen een veilige en gezellige plek biedt voor mensen met geheugenproblemen, maar ook voor hun mantelzorgers. Vrijwilligers zien het Odensehuis als een bron van waardevolle ervaringen, zowel op persoonlijk als sociaal vlak. Dit hoofdstuk bespreekt de betekenis van het Odensehuis volgens de vrijwilligers, met de nadruk op de impact die het heeft op zowel henzelf als de bezoekers.

KERNBOODSCHAPPEN

Zinnvolle bezigheid en persoonlijke verbinding

Vrijwilligers ervaren hun werk in het Odensehuis als zinvol en betekenisvol. Voor velen is het een gelegenheid om hun tijd op een waardevolle manier in te vullen, vooral na het beëindigen van hun carrière of na het ervaren van een andere levensverandering, zoals ziekte. Het werken met mensen die geheugenproblemen hebben biedt de vrijwilligers een gevoel van voldoening en betrokkenheid. Het blijkt niet alleen een mogelijkheid om een bijdrage te leveren, maar ook een kans om nieuwe vriendschappen te sluiten en samen plezier te hebben, bijvoorbeeld door samen een spelletje te doen of een activiteit te ondernemen. “Het is heel leuk om met de mensen te praten en een spelletje te doen,” zegt een van de vrijwilligers. “In het begin waren er weinig mensen, maar nu komen er veel meer.”

Daarnaast benadrukken de vrijwilligers het belang van sociale interactie en de gezelligheid die ze ervaren tijdens hun tijd in het Odensehuis. Het biedt een ruimte waar zowel bezoekers als vrijwilligers zich kunnen verbinden, waar gezamenlijke activiteiten en gedeelde momenten het gevoel van samenhang versterken. “Je hebt weer collega’s, je hoort er weer een beetje bij,” aldus een andere vrijwilliger.

Impact op de bezoekers

Voor de bezoekers biedt het Odensehuis niet alleen een kans om actief te blijven, maar ook een plek waar ze geaccepteerd worden zoals ze zijn. Voor mensen met geheugenproblemen is het Odensehuis een veilige haven waar ze niet constant de druk voelen om hun toestand te verbergen. De bezoekers

kunnen hier zichzelf zijn zonder zich zorgen te maken over oordeel of stigma, zoals vaak het geval is in andere sociale omgevingen zoals buurthuizen. “Hier kunnen ze zichzelf zijn, en zijn ze onder gelijken,” zegt één van de vrijwilligers.

Ook de mantelzorgers van de bezoekers ervaren het Odensehuis als een waardevolle voorziening. Het biedt hen niet alleen de kans om even uit te rusten of tijd voor zichzelf te nemen, maar ook een ruimte waar ze kunnen delen met anderen die hetzelfde doormaken. Het lotgenotencontact is voor velen essentieel in het omgaan met de uitdagingen van mantelzorg.

“De mantelzorgers zijn vaak zwaar overbelas. Het Odensehuis biedt hen een stukje verlichting, een plek om hun zorgen te delen en soms zelfs advies te krijgen.” - Vrijwilliger

Veiligheid en acceptatie

De bezoekers van het Odensehuis voelen zich doorgaans veilig en geaccepteerd. Vooral voor mensen die met geheugenproblemen kampen, is het belangrijk om een omgeving te hebben waar ze niet voortdurend geconfronteerd worden met hun beperkingen. Het Odensehuis biedt deze veilige ruimte, waar ze zichzelf kunnen zijn zonder angst voor afwijzing. Dit creëert niet alleen een gevoel van veiligheid, maar ook van eigenwaarde.

“Ze geven zelf aan dat ze zich daar veilig voelen. Ze kunnen zichzelf zijn en worden geaccepteerd zoals ze zijn,” - Vrijwilliger

Steun aan mantelzorgers

Het Odensehuis biedt ook steun aan mantelzorgers. De mogelijkheid om hun partner naar het Odensehuis te brengen, biedt hen een moment om even op adem te komen. Dit is van grote waarde voor mantelzorgers. Mantelzorgers komen ook nog graag naar het Odensehuis als hun naaste opgenomen is in een zorginstelling of overleden is. “Mantelzorgers vallen soms echt in een zwart gat als hun partner wordt opgenomen of als de zorgdruk wegvalt,” merkt een vrijwilliger op. Het Odensehuis biedt hen een plek om in contact te komen met andere mantelzorgers met wie ze hun ervaringen kunnen delen, wat helpt om de emotionele belasting te verlichten.

Laagdrempeligheid en flexibiliteit

Wat het Odensehuis bijzonder maakt, is de laagdrempeligheid en de flexibiliteit. Bezoekers kunnen komen en gaan wanneer ze willen, zonder dat er vaste tijden of regels zijn die hen beperken. Dit maakt het voor mensen met geheugenproblemen makkelijker om deel te nemen, zonder dat ze zich verplicht voelen om bepaalde dingen te doen of te volgen. In tegenstelling tot formele dagopvangcentra, waarin wordt gewerkt met programma's en roosters, biedt het Odensehuis ruimte voor eigen keuzes en autonomie. “Je hoeft hier niks. Je hoeft niet af te bellen, je hoeft geen tijd af te spreken,” legt een vrijwilliger uit. Dit zorgt voor een ontspannen sfeer waarin bezoekers zich op hun gemak voelen.

Vergelijking met andere voorzieningen

De vrijwilligers merken op dat het Odensehuis zich onderscheidt van andere voorzieningen, zoals buurthuizen en dagopvangcentra. In buurthuizen worden mensen vaak geconfronteerd met sociale druk en het verlangen om hun geheugenproblemen niet te laten merken, wat leidt tot een andere ervaring dan in het Odensehuis. In het Odensehuis worden mensen geaccepteerd voor wie ze zijn, zonder dat er verwachtingen zijn om bepaalde gedragingen of prestaties te vertonen. Dit zorgt voor een meer inclusieve en ondersteunende omgeving.

“Dit is voor mensen een hele veilige plek waar ze zichzelf kunnen zijn. In een buurthuis moet je toch een beetje de bal hoog houden, van: ik ben vergeetachtig, maar ik moet het niet laten zien.” - Vrijwilliger

Toekomstige uitdagingen en mogelijkheden

De vrijwilligers zijn zich bewust van de uitdagingen waarmee het Odensehuis in de toekomst te maken kan krijgen. Een belangrijk punt is het vinden van voldoende vrijwilligers om de activiteiten te ondersteunen, vooral als het aantal bezoekers toeneemt. Er is ook de wens om het aantal openingsdagen uit te breiden, maar dit is afhankelijk van de beschikbare vrijwilligers. “Als het nog drukker zou worden, heb je ook meer vrijwilligers nodig,” zegt een vrijwilliger. De bekendheid van het Odensehuis zou ook kunnen bijdragen aan meer vrijwilligers en een grotere betrokkenheid vanuit de gemeenschap.

Er wordt ook gepleit voor meer locaties, vooral in uitgestrekte gemeenten zoals Westerveld, waar het voor sommige mensen moeilijk is om naar het huidige Odensehuis te komen.

“Het zou mooi zijn als er ook een locatie in Dwingeloo of Diever zou komen, omdat sommige mensen anders afhankelijk zijn van ingewikkeld vervoer.” -Vrijwilliger

Betekenis van het Odensehuis volgens professionals



Betekenis van het Odensehuis volgens professionals

Het Odensehuis is volgens de gesproken professionals een waardevolle voorziening voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Professionals die betrokken zijn bij het Odensehuis benadrukken zowel de positieve effecten van het Odensehuis als de uitdagingen die ermee gepaard gaan. Dit hoofdstuk biedt een overzicht van de kernboodschappen die professionals delen over de betekenis van het Odensehuis. Voor dit traject was een groepsgesprek georganiseerd met: een buursportcoach, een professional van Stichting Kunst en Cultuur, een professional vanuit Netwerk Dementie Drenthe, een casemanager dementie, een sociaal werker en een mantelzorger/praktijkonderzoeker van onderzoek VRbeelding van Hogeschool Windesheim bij het Odensehuis.

KERNBOODSCHAPPEN

Toegankelijkheid en ontmoetingen

De professionals kwamen op diverse manieren in aanraking met het Odensehuis. Sommige kwamen via de coördinator in contact met het Odensehuis, terwijl anderen al via het werkveld bekend waren met het Odensehuis. Ze benadrukken de waarde van het Odensehuis als ontmoetingsplek voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Het biedt een veilige omgeving waar mensen zichzelf kunnen zijn en lotgenotencontact kunnen ervaren. Dit wordt door verschillende professionals bevestigd; 'Het is een plek waar mensen veilig kunnen bewegen en worden gewaardeerd om hun kwaliteiten.'.

Daarnaast blijkt dat het Odensehuis ruimte biedt voor gezamenlijke activiteiten die het welzijn bevorderen, zoals wandelen door de stad, gezamenlijk zitten op een terras, en het delen van herinneringen door middel van muziek. Dit creëert een omgeving waar mensen met dementie zich niet hoeven te schamen voor hun ziekte, iets wat in andere openbare situaties vaak wel het geval is.

Verlichting voor mantelzorgers

Een belangrijk aspect dat door professionals wordt genoemd is de verlichting die het Odensehuis biedt aan mantelzorgers. Het biedt hen de mogelijkheid om even hun verhaal kwijt te kunnen, een moment voor zichzelf te nemen, of even andere activiteiten te ondernemen. Dit ontlast hen van de constante zorgtaak en biedt psychologische steun. Het Odensehuis fungeert daarmee als een vangnet voor mantelzorgers, iets wat ze niet altijd kunnen vinden bij reguliere voorzieningen zoals casemanagers of Alzheimer Cafés.



Wisselende ervaringen en bereikbaarheid

De professionals geven aan dat de ervaringen van bezoekers wisselend kunnen zijn. Hoewel veel mensen het Odensehuis als een veilige en prettige plek ervaren, zijn er ook bezoekers die moeite hebben met de focus op dementie. Ze zouden liever deelnemen aan activiteiten zonder dat de nadruk op de ziekte ligt. Dit kan een obstakel zijn voor mensen die niet willen dat hun ziekte gedefinieerd wordt door de voorzieningen die ze gebruiken.

Daarnaast wordt de bereikbaarheid van het Odensehuis in sommige regio's als problematisch ervaren. Volgens de professionals ondervinden vooral mensen die buiten de grotere dorpen wonen logistieke problemen bij het bereiken van de locatie, wat hen kan belemmeren om gebruik te maken van de voorziening.

De gevolgen van het wegvallen van het Odensehuis

Een veelgehoorde zorg van de professionals is dat, mocht het Odensehuis verdwijnen, de ondersteuning voor mensen met (beginnende)dementie en hun mantelzorgers ontoereikender zou worden. Er zou meer druk komen te liggen op andere vormen van zorg en ondersteuning, zoals casemanagers, burens, en familieleden. Professionals vrezen dat mensen zonder het Odensehuis 'achter de voordeur' blijven ploeteren en dat er een grotere groep van mensen tussen wal en schip vallen.

Mogelijkheden voor breder gebruik van het Odensehuis

Er is een wens om het Odensehuis verder uit te breiden, zodat het meer kan betekenen voor de bredere gemeenschap. Het idee wordt geopperd om de deuren van het Odensehuis open te stellen voor een breder publiek, zodat het als een wijkcentrum kan functioneren waar mensen met en zonder dementie samenkomen. Deze benadering zou de gemeenschap als geheel kunnen helpen om een dementievriendelijke samenleving te creëren, waar mensen met dementie en hun mantelzorgers niet in isolatie verkeren.

Wens voor verbetering

De professionals zien de rol van het Odensehuis als essentieel, maar er is ook ruimte voor verbetering. De wens voor een gezamenlijke avondmaaltijd wordt genoemd als een manier om het sociale aspect van het Odensehuis te versterken. Gezamenlijk eten biedt niet alleen sociale binding, maar is ook belangrijk voor de fysieke gezondheid van mensen met dementie. Verder worden er zorgen geuit over de toegankelijkheid van het Odensehuis, zoals het vervoer van en naar de locatie, wat soms een barrière vormt voor deelname. Ze benadrukken dat de flexibele en laagdrempelige toegang tot het Odensehuis een van de grootste voordelen is en dat het verlies hiervan zwaar zou wegen. De professionals geven nog aan dat het inzetten van vrijwilligers of het gebruik van Wmo-financiering voor vervoer mogelijke oplossingen kunnen zijn.

Kosten en waarde

Tot slot merken de professionals op dat het Odensehuis in de huidige opzet mogelijk meer kost dan het direct oplevert in termen van besparing op zorg. Het gaat vaak om activiteiten die niet direct meetbaar zijn in termen van kostenbesparing, maar wel een aanzienlijke bijdrage leveren aan het welzijn en de kwaliteit van leven van de bezoekers. Professionals pleiten dan ook voor een breder perspectief, vooral de waarde die het Odensehuis toevoegt aan het leven van mensen met dementie en hun mantelzorgers. En minder naar mogelijke financiële voordelen die het op de langere termijn kan opleveren.



Met dank aan

De vrijwilligers, professionals en de beleidsambtenaren van de gemeenten Meppel en Westerveld voor hun bijdrage aan dit traject. De coördinator en het Stichtingsbestuur voor al hun inzet en waardevolle inbreng. En in het bijzonder de bezoekers en mantelzorgers die hun persoonlijke verhalen en ervaringen met ons hebben gedeeld.



Colofon

Onderzoekers/ auteurs

Martin Bakker

Eline Meijer

Adres

Trendbureau Drenthe | *onderdeel van CMO STAMM*

Weiersstraat 1e | 9401 ET Assen

Laan Corpus den Hoorn 100-2 | 9728 JR Groningen

www.trendbureaudrenthe.nl

provincie Drenthe

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door de provincie Drenthe | **21 mei 2025**

© Copyright 2025, CMO STAMM

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van CMO STAMM.

Voor zover het maken van kopieën is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912^j* het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1995, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze opgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich te wenden tot CMO STAMM.

van inzicht naar impact.